

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szakvéleményei

Kiadványok tartalmi egybevetése

Ügyszám: SZJSZT 13/2006

A bíróság által feltett kérdések:

1. Az 1994-ben lezárt kézirat alapján kiadott felperesi kiadvány és a 2002-ben kiadott alperesi könyv tartalmának összehasonlítása alapján megállapítható-e az, hogy a 2002-ben megjelentetett kiadvány az 1994-ben kiadott könyv alapján készült el túlnyomó részben.
2. Amennyiben az összehasonlítás alapján megállapítható az, hogy a későbbi kiadvány a korábban megjelentetett könyv részben aktualizált, részben módosított, kiegészített, vagy átdolgozott változata, állapítsa meg a Szakértő Testület azt, hogy aktualizálásról van-e szó, részbeni módosításokkal, kiegészítésekkel, vagy pedig a 2002-es kiadvány átdolgozása-e a korábbi kiadványnak, vagy sem.
3. Amennyiben javított, korrigált és részben aktualizált változat a 2002-es kiadvány, állapítsa meg a Szakértő Testület azt, hogy a módosítások, korrekciók milyen mértékűre tehetők-e, illetőleg ezek érintik-e bármilyen mértékben is az 1994-es mű egységét, vagy sem.
4. Amennyiben átdolgozásról van szó a 2002-es kiadványt illetően, a Szakértő Testület erre részletesen térjen ki, azaz mely fejezetek átdolgozása történt meg a korábbihoz képest.

A felperes jogi képviselője által feltett kérdések:

1. Kérjük, foglaljon állást a T. Szakértő Testület abban a kérdésben, hogy tényszerű-e – az 1994-es és a 2002-es könyv szövegegyezései tárgyában – azon, oldalszámokra lebontott terjedelmi felsorolás-összesítés, amelyet a felperes megjelölt az ezirányú 2006. március 1-i periratként betervezett összehasonlító listájában?
2. Kérjük a T. Szakértő Testületet, hogy külön-külön foglaljon állást az alábbi kérdésekben:
 - a) Az 1986. évi I. Országos Titkárnői Tanácskozás előadásait tartalmazó kiadvány, melyben szerepel a fp. által tartott előadás is, annak különböző (sárga fülcédulákkal megjelölt) részei megegyeznek-e a felperes 1994-es könyvében megjelentekkel és ezek szerepelnek-e az e perben inkriminált 2002-es könyvben is?

- b) A teljes egészében a felperes által írt 1985. évi Közgazdasági ismeretek c. (TIT szabadegyetemi jegyzet) különböző (sárga fülcédulákkal megjelölt) részei megegyeznek-e a felperes 1994-es könyvében megjelentekkel és ezek szerepelnek-e a perben inkriminált 2002-es könyvében is?
- c) Az 1994-ben és a 2002-ben megjelent könyveknek az a) és b) kérdésekben szereplő kötetekkel való szövegegyezései, gondolatfűzései, valamint tartalmi azonosságai tekinthetők-e – teljesen vagy többségében – szó szerint megegyezőnek?
- d) Az Ifjúsági Kislexikonnak a felperes szerkesztésében és szerzőségével megjelent fejezeti (szócikkei) megfelelő szakértelemről tesznek-e bizonyosságot arra vonatkozóan, hogy lehet-e a felperes az 1994. évi könyvben szereplő hasonló tárgyú (pl. közgazdaságtan) szövegrészek szakmailag hiteles szerzője?

3.

- a) Az alperesek által csatolt, általuk az 1994-es könyv kézirataként megjelölt fénymásolat – műszaki és egyéb jellemzői alapján – tekinthető-e egyáltalán könyvkéziratnak, a szó immanens tartalma szerint? Avagy műszaki jellemzői alapján: Ez egy nyomdai levonat, illetve arról készült fénymásolat?
- b) A felperes által becsatolt, írógéppel készült 1994. évi kéziratrészlet valóban tekinthető-e az 1994. évi könyv eredeti és valódi munkaközi kézírata részletének?

4.

- a) Csatoltak-e alperesek olyan, korábbi, a saját szerzőségük-copyright-juk alatt megjelent művet, amely tartalmazza a per tárgyát képező könyv témáját jelentő, alapvető titkársági, levelezési, iratkezelési stb. ismereteket? Amennyiben létezne becsatolva ilyen mű, úgy az(ok) mutat(nak)-e 2. a; b; c. szerinti mondattani és gondolatfűzési hasonlóságot a perben szereplő 1994-es könyvvel és milyen mértékűt?
- b) Amennyiben létezne(k) becsatolva ilyen mű(vek), akkor ezek közül melyiknek volna a megjelenési dátuma 1994. áprilisa előtti és melyik ezt követő kiadású?

5. Az 1994-es szöveganyag 2002-es kibővítése során, a fentebb említett periratban részletezett terjedelmi átvétel mértéke mellett, megmaradt-e (meghatároz mértékben) az 1994-es lényegi, szakmai tematika összetétele és tárgyalási módszertana, didaktikája? Azaz (némi egyszerűsítésekkel): A 2002-es kiadvány használja-e az 1994-es könyv tematikáját és tárgyalási didaktikáját?

6. Hordoz-e bármely, tartalmában összetartozó, kongruens tematikai összetétel és tárgyalási módszertan: Önálló, szerzői jogi védelem alá esőnek tekinthető, szellemi értéket?

7. (Amennyiben az ezen alábbi pontokban szereplő, alábbi kérdés megválaszolását a T. Szakértő Testület a saját szakmai kompetenciáján kívül esőnek tekinti, úgy a felperes eltekint az ezen pontokban foglalt kérdéstől, de [ezen esetben] kéri a testület részéről ennek kinyilvánítását!)

(Nem érintve ide a kizárólag a kibővült és nem perelt terjedelemben foglalt témaköröket [!:] Az átvett terjedelmű szövegrészek módosítása szakmai szempontból tekinthető-e valódi és kielégítő aktualizálásnak?)

Azaz: a 2002-es kiadványba átvett részek változtatásai során megtörténtek-e a minimálisan elvárható és szükséges szakmai aktualizálások?

8. A felperes azon kérdésben is kéri a T. Szakértő Testület szíves állásfoglalását, hogy a per tárgyát illetően az előző, 1-7. pontokban szereplő kérdések és megválaszolások tekinthetők-e kulcsfontosságúnak, relevánsnak?

Az eljáró tanács válasza:

I. A bírósági végzés 1. pontjában feltett kérdésre:

Ad 1.: A szakértőnek átadott két könyv ugyanazt a témát, a titkárnők munkáját (munkafeltételek biztosítása, munkaeszközök, emberi kapcsolatok, stb.) dolgozza fel. A két mű tematikája alapvetően azonos, a titkárnői munka egyes aspektusait tekintik át. A különbségek egyrészt a két mű megjelenési idejéből adódnak (pl. a távközlési eszközök változásai, jogszabályi változások), ill. egyes szempontokat (pl. alkalmazott pszichológia) részletesebben fejt ki az alperesi kiadvány. A mindkét kiadvány törzsét alkotó, minden korban alkalmazható ismeretek kifejtésénél azonban az alperesi kiadvány meghatározóan épít a felperesi kiadvány szövegére, helyenként teljes fejezeteket, fejezetrészeket, máshol csak egyes teszteket, felsorolásokat vesz át belőle.

Így például teljes egészében átvételre került a felperesi kiadvány 1. fejezete (A titkárnő magatartásbeli eleganciája), a 2.1 fejezet (Az ügyviteli feladatok ellátásához szükséges ismeretek), a 2.2. fejezet (A társas érintkezés formái, követelményei) stb. Egyes esetekben az alperesi kiadványban a saját szövegébe ágyazva jelenik meg a felperes könyvéből átvett rész (pl. pszichológiai „igen-nem” teszt), más esetben a felperes könyvében mellékletként található szendvicsrecept-gyűjtemény szerepel az alperesi kiadvány „A titkárnő háziasszonyi feladatai” c. részében (Ha gyorsan kell uzsonnát adni).

Részek szerinti megközelítésben az átvételek mértéke úgy illusztrálható, hogy az alperesi kiadvány 16 részéből mintegy 6 rész (az I, IV, VII, VIII, IX, és X. rész) szövege egészében, vagy túlnyomó részében a felperesi kiadvány szövegével azonos. Terjedelmi összehasonlításban pedig megállapítható, hogy az alperes összesen 352 oldalas kiadványából mintegy 104 oldal szövegében történt átvétel a felperes könyvéből. Ez a könyv összesen 301 oldalas, és ebben a terjedelemben az alperesi kiadvány által átvett rész – az átvett és a szövegbe beépített mellékletekkel együtt – kb. 245 oldalt tesz ki.

A bírósági végzés 2. pontjában feltett kérdésre:

Ad 2.: A bírósági végzés 2. pontja szerinti kérdéssel kapcsolatban azt lehet összegezni, hogy a mindkét könyvben azonos szerkezetben, azonos felépítéssel, és – az esetek nagy részében – teljesen azonos szöveggel megjelenő műrészek nem tekinthetők az alperesi kiadvány szerzői által létrehozott egyéni, eredeti alkotásnak, mivel – esetlegesen egy-két rokonértelmű szó másikkal való helyettesítésével – megismétlik a felperes könyvének szövegét. Ismétlődnek a példák, az utalások, a felperes egyedinek tekinthető kifejezései (pl. „terpeszkedő kifejezésmód” az általános nyelvi műveltségről szóló fejezetben), vagy a hivatalos levelek szabályainak ismertetése során a bemutatott mintalevelekben mindkét kiadványban azonosan szerepelnek a fiktív nevek.

Egészét tekintve ugyanakkor a két kiadvány részletes összehasonlítása alapján megállapítható, hogy az alperesi kiadvány egészében a téma sajátos szerkezetben történő, egyes vonatkozásokban – pl. alkalmazott pszichológia, emberi kapcsolatok – egyedi jelleget hordozó kifejtése, ami nem tekinthető a felperes könyve átdolgozásának. Ebben a később megjelent kiadványban azonban – e kiadvány szerkezetének megfelelően beszerkesztve – szolgálai módon másolva jelennek meg a felperes könyvének részletei, lényegi változtatás nélkül, úgy, mintha az alperesi kiadvány szerzőiként megjelölt személyek alkotása volna. A felperes művére csak a „Irodalomjegyzékben” történik utalás, felhasználás és ajánlott szakirodalomként.

A bírósági végzés 3. pontjában feltett kérdésre:

Ad 3.: A 2002-ben megjelent alperesi kiadvány a fentiek alapján nem tekinthető a felperes 1994-ben megjelent könyve javított, korrigált, aktualizált változatának. Ez aktuális ismereteket, adatokat, hivatkozásokat tartalmazó önálló kiadvány, amely a saját felépítésének megfelelő helyeken gyakorlatilag változatlan formában tartalmazza a felperes könyvének az adott témával foglalkozó részleteit. E részleteket az alperes kiadványa nem dolgozza át, nem is aktualizálja, hanem beemeli saját szövegébe. Ezek mértékét érintően az eljáró tanács utal az 1. pontban kifejtettekre.

A bírósági végzés 4. pontjában feltett kérdésre:

Ad 4.: Az eljáró tanács álláspontja szerint az alperes kiadványa nem tekinthető a felperesi mű átdolgozásának, hanem az adott témáról létrehozott önálló alkotásnak, amelynek szerzői azonban átvettek és beépítettek szövegrészeket a felperesi kiadványból.

II. Az eljáró tanács válasza a felperesi beadványban feltett kérdésekre:

A felperesi és alperesi kiadvány közötti szövegegyezésekre vonatkozó megállapításait az eljáró tanács saját hatáskörben végezte el, és nem támaszkodott a felperes 1. számú kérdésében hivatkozott periratra. Az ilyen jellegű iratok tartalmi helytállóságának ellenőrzését ezért nem tartja feladatkörébe tartozónak.

Szakértői bizonyítás keretében ugyanis a bíróság a felperesi és alperesi kiadványok közvetlen egybevetésével kapcsolatban tett fel kérdéseket a Szakértő Testületnek. A felperes 2. 3. 4. és 8. számú kérdése ezt a bizonyítási kört túllépi, amikor egyéb kiadványokkal valamint kéziratokkal kapcsolatban kér véleményt. Így e kérdésekre a választ az eljáró tanács mellőzi azzal, hogy a 2/c. kérdést érintően utal a szakvéleményben fent már kifejtettek tartalmára.

Szintén a szakvéleményben foglaltakra hivatkozik az eljáró tanács a felperes 5. 6. és 7. számú kérdését érintően.

Budapest, 2006. árpilis 26.

dr. Lindner Gyula
a tanács elnöke

Marácziné dr. Mann Judit
a tanács előadó tagja

dr. Kiss Zoltán
a tanács szavazó tagja